

»Vestnik« šolske družbe sv. Cirila in Metoda prinaša v svojem 7. letniku na 164 stranéh najprej poročilo o VIII. redni skupščini dné 26. malega srpana 1893. v Sežani, potem zapisnik darov do dné 1. velikega srpana 1893., imenik podružnic (vseh skupaj jih je 125 z 11068 društveniki), imenik pokroviteljev (120) vodstvo, nadzorništvo in razsodništvo, dalje zapisnik društvenih zavodov in naposled »Knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda« (doslej devet zvezkov). — Družba je imela 1892. leta 15942'80 gld. dohodkov in 13258'09 gld. troškov, torej je bilo 2704'71 gld. prebitka. Končni blagajniški ostanek znaša 14697'06 gld. Družba je, odkar deluje, nabrala 60280 gld., izdala pa 45583 gld.

Ilustrovani národní koledar za navadno leto 1894. — Izšel je že šesti letnik tega priljubljenega koledarja, katerega izdaja tiskar g. *Dragotin Hribar* v Celji. Poleg koledarskih stvarij ima to-le vsebino: Andrej baron Winkler (s podobo); Pavlina Pajkova (s podobo), spisal *Ahasver*; »Zadača«, mohamedanska legenda, ruski zložil Vasilij Vjeličko, preložil *A. Askerc*; »Moj sprehod po staroslavnem Pompeju«, spisal *dr. Anton Medved*; »Odkritosrčni paša«, turška romanca, zložil Vasilij Vjeličko, preložil *A. Askerc*; »Teharje in Teharski plemiči« (s podobo Teharjev, Jožefa Pečnaka in dr. B. Ipvavca), spisal — a —; »Selitev Slovanov proti jugu« (nadaljevanje iz lanskega letnika), spisal *S. Rutar*; »Spomini iz jugovshodne Bosne«, spisal c. in kr. stotnik *Igo Kaš*, in »Naši denarni zavodi«, spisal *dr. Fr. Rosina*. Razven tega prinaša »Koledar« še šest podob, in sicer »Narodni Dom v Celji« po načrtu J. V. Hráskega, »Pogum velja«, »Šent-Jurij ob južni železnici«, po fotografiji S. Magoliča, »Nezgoda«, po sliki S. Magoliča, »Miš v sodu« in »Zima v gozdu«. Vse podobe so prava dika knjižici, katera je sploh opravljena takó ukusno, kakor je le malo knjig slovenskih. Cena elegantno vezanemu izvodu 1 gld., broširanemu 60 kr.; po pošti 10 kr. več.

Iz šolskih izvestij. Naš rojak, g. prof. *V. Urbas* je v šolskih izvestjih vélike državne realke v Trstu leta 1893 na 30 stranéh priobčil razpravo „Unterschiede zwischen der deutschen und slovenischen Syntax“. Izčrpil g. pisatelj v svoji paraleli seveda ni vsega gradiva, zakaj prostor v šolskem izvestji bi bil pač pretesen za takšen spis, ali zbral in z jasno besedo razložil je vsaj bistvene razločke med slovensko in nemško skladajo. Prof. Urbasa razpravo imenujemo torej jako zaslužno delo.

Slovensko časopisje. Tržaška „Edinost“ bode izhajala od novega leta po trikrat na teden, v šestih izdajah, torej bode nadomeščala dnevnik. Naročnina 10 gld. za vse leto.

Slovensko gledališče. Od dné 29. listopada do vštete dné 26. grudna m. 1. so bile v deželnem gledališči ljubljanskem te-le predstave: Dné 29. listopada prvikrat „Veharjevo letovišče“, po *K. Laufsu* prevel *Naum*; dné 2. grudna »Svetinova hči«, igrokaz v treh dejanjih, po *A. Wildbrandtu* preložil *A. Trstenjak*; dné 7. grudna prvikrat „Prenočišče v Granadi“, romantiška opera v dveh dejanjih, spisal *K. pl. Braun*, uglasbil *Konrad Kreutzer*, poslovenil *Jos. Cimperman*, priredil *E. Gangl*; dné 10. grudna (popoldne) prvikrat „Snegulčica in škrajte“, čarobna igra z melodramom v petih dejanjih, po pravljici nemški spisal *C. A. Görner*, slovenski deci priredil *Fr. Gestrin*; dné 10. grudna (zvečer) veseloigra „Dve tašči“ in opera „Cavalleria rusticana“; dné 13. grudna opera „Prenočišče v Granadi“; dné 17. grudna popoldne „Snegulčica in škrajte“, zvečer „Fužinar“; dné 21. grudna „Madame Mougodin“ in dné 26. grudna „Krivoprisežnik“. — »Veharjevo letovišče«, gluma, ki se je kár najuspešneje predstavljala po mnogih gledališčih, osnovana je na izborni ideji in je po naših mislih sploh jeden najsrečnejših proizvodov te vrste, kar se jih je pojavilo v novejši nemški dramatici. Pisana je po vzoru francoskih veselih iger in razpolaga s toliko situacijsko komiko, da mora kratkočasiti, ako se izvaja količkaj dobro. Predstavi sami ni bilo mnogo

očitati; posebno pohvalo so si pridobili gospá *Borštnikova*, gospod *Borštnik* in gospod *Danilo*. — Duhovita igrokaza „Svetinova hči“ in „Fužinar“ sta znana že iz prejšnje dóbe. Nekaj novega in posebnega pa je priredilo „Dramatično društvo“ slovenski deci z dvakratno predstavo Görnerjeve „Snegulčice“. Pravljica o Snegulčici je morda najlepša pravljica, kar jih je sploh kje, in nje poezija ne ogreva samó otroškega srca, nego vsakogar, kdor ima zmisel zánjo. Ker je pravljica dobro dramatisirana, umeje se pač, da sta obe predstavi izredno prijali takó mladim kakor odraslim ljudem. Izrečno pohvaliti moramo osobito gospodičino *Slavčeva* kot Snegulčico in gospo *Borštnikovo* kot hudobno kraljico, nekoliko tudi gospoda *Danila* kot kraljeviča, vendar je bila tudi živa igra sedmih škratov vredna vsega priznanja. Uprizorila se je pravljica zlasti prvič brezhibno. — „Dramatično društvo“ je imelo torej v drami jako lep uspeh; nič manjši pa ni bil uspeh v operi. „Prenočišče v Granadi“ se je obakrat pelo pred mnogoštevilnim občinstvom, ki je poleg zbora jako laskavo odlikovalo sosebno gospodičino *Leščinsko* (Gabrijelo) in gospoda *Nollija* (princa). Oba imata lepo, plemenito igro in zmagujeta svoje partije, kakor kažejo vse letošnje predstave, brez vidnega napora. Gospod *Beneš* prvič ni predrl, ker je preveč forsiral, pri reprizi pa sta mu zmernejša igra in zmernejše petje takisto pridobili lepo pohvalo. Opera je bila naučena v razmerno kratki dóbi, torej je končno še posebe hvalno omeniti kapelnika g. *Gerbíča*, ki se je res mnogo trudil zánjo. — Libreto je, kakor znano, preložil pokojni Cimperman, prevod pa je priredil g. E. Gangl; žal, da smo v natisnjeni knjižici zasledili marsikaj, kar bi se bilo dalo iz lahka popraviti in opiliti!

Koncert »Glasbene Matice«. Pevski zbor »Glasbene Matice« je v tej koncertni dóbi dné 3. grudna m. l. prvič v velikem koncertu, pri katerem so sodelovali tudi nekateri solisti, stopil pred slovensko občinstvo. Tri največja zbarska dela, namreč Fibichova poetiška »Pomladna romanca«, Foersterjeva »Ljubica« in Dvořakov veličastni psalm, znana so že iz prejšnjega časa, in naš list je priobčil o njih obširnejšo oceno. Kot obsežna novost se je izvajala Beethovnova fantazija za zbor op. 80. Beethoven jo je zložil za svojo uporabo, za akademijo, v kateri se je kot virtuvoz poslovil od občinstva. Največja naloga je v nji odmerjena klavirju, kateri izvaja daljši uvod popolnoma sam, pozneje pa orkestru; zbor pristopi šele v finalu. Fantazija je takó po svoji vsebini kakor po nekamo posebni zvezi ónih treh elementov: klavirja, orkestra, solov in zbora jako zanimljiva in prikupna skladba, katera tudi izredno vpliva na poslušalca, kakor se je pokazalo baš pri koncertu. Izvedla se je uprav dovršeno, občinstvo pa je sosebno odlikovalo g. *Hoffmeistera*, ki je v klavirskem delu iz nova pokazal sijajno svojo tehniko in globoko glasbeno čustvo. — Druga, čisto instrumentalna novost je bila Wieniawskega fantazija iz »Fausta«; igral jo je novi goslarski učitelj »Glasbene Matice«, g. *K. Jeraj*. Skladba je krasno delo za virtuvoze, lepa v obliki in efektno instrumentirana; soloinstrument se kaže v nji kár najlepše, vendar pa ni nikjer zapaziti, da bi glasbotvor hrepenel po efektu. Gospod Jeraj je lahkotno premagal vse tehniške težave te kompozicije, zajedno pa se tudi hrabro držal proti trobcem, ki so časih, zlasti v mefisto-scherzu, trobili le premefistofelski. — V dveh manjših točkah je nastopila koloraturna pevka slovenskega gledališča, gospdč. *E. Řiha*. Poloneza Filine iz Thomasove »Mignone« pripada najtežjim koloraturnim partijam; gospodičina Řiha jo je pela sijajno in lahkotno. Prav takó lepa je bila Antonidina romanca iz Glinkove opere »Življenje za carja«, pristno ruska dumka za solo in zbor v kurioznem $\frac{3}{4}$ taktu in čudovitem jednoglasji. — Da se je zbor pod vodstvom gospoda *M. Hubada* odlikoval takó v novih kakor v večjih ponovljenih delih ter ustregel najstrožjim zahtevam, umeje se samó po sebi, in takó torej lahko rečemo, da je bil prvi koncert do cela vreden odlične naše »Glasbene Matice«.